

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1126 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: D.593/8/2024.

A tanács tagjai: Dr. Jánosi Bálint közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Simon Szabolcs közbeszerzési biztos és Dr. Hodnik Ákos közbeszerzési biztos

A hivatalbóli kezdeményező: Közbeszerzési Hatóság Elnöke
(Budapest, Riadó utca 5.)

A hivatalbóli kezdeményező képviselője: Dr. Demendi Ágnes
állami közbeszerzési szaktanácsadó

Az ajánlatkérő: Mátészalka Város Önkormányzata
(Mátészalka, Hősök tere 9.)

Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Kádár Attila Ügyvédi Iroda, Dr. Kádár Attila
(Budapest, Dohány u. 12-14.)

A közbeszerzés tárgya és értéke: Kossuth utca rekonstrukciója, 275.590.551.-Ft

A közbeszerzési eljárás EKR azonosítója: EKR000346542019

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T - o t.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 2. § (1) bekezdésére tekintettel megsértette a Kbt. 36. § (2) bekezdését.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 2.000.000.-Ft, azaz kétfélmillió forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőt, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszédési számlájára átutalással teljesítse.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz lehet elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

INDOKOLÁS

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő 2019. március 22-én a Kbt. 115. §-a szerint nyílt közbeszerzési eljárást indított.
2. Az eljárást megindító felhívás (a továbbiakban: felhívás) II.1.6) pontjában az ajánlatkérő a részajánlat tételére nem adott lehetőséget.

3. A felhívás II.2.4) pontjában az ajánlatkérő a közbeszerzés tárgyának az alábbi ismertetését adta meg:

„A beruházás során a Kossuth utca mintegy 357 méter hosszú szakaszán teljes keresztmetszetében rekonstrukcióra kerül. Az akcióterület a Kossuth utca 52. szám alatti ingatlantól déli irányban a Kossuth tér -Rákóczi utca csomópontig tart. A projekt célja a történeti folytonosság helyreállítása, valamint, a város turisztikai attrakciója: „A Fény utcájának” megteremtése. Mindezeknek megfelelően elsődleges cél a gyalogos forgalom növelése a területen, vagyis egy promenád képzése, amely a Kossuth utca kulturális-gazdasági életét, igényeit hatékonyan ki tudja szolgálni a jövőben. A Kossuth utca útteste ezért egy sávossá szűkül és egyirányú lesz. A leszűkített út keleti oldalán egysávos kerékpárút létesül, amely dél felől északi irányba vezet. Az egyirányúsított, vegyes forgalmú (kb. 4,70 méter széles) út nyugati oldalához egy kb. 2-4 méter széles, hullámszó (organikus) vonalú gyalogos sétány csatlakozik. Az úttest és a gyalogos sétány csak anyagában, szerkezeti rétegrendjében és képi-formai megjelenésében válik el egymástól – máskülönben egy közlekedési síkot alkot.

A tervezett sétány hossza: 263 m

A felújítandó járdák teljes hossza: 444 m

Megszűnő járdaszakaszok teljes hossza: 140 m

A tervezett pályaszerkezettel kapcsolatos előírásokat a műszaki dokumentáció tartalmazza.

JÁTSZÓTÉR

Kisebb, kb. 90m²-nyi területet elfoglaló, öntött gumiburkolattal kialakított játszótér építése a zsinagógával szemközti kiteresedésen.

PARKI BERENDEZÉSEK, VILÁGÍTÁS

Világító kerti ülőbútorok elhelyezése a mozi előtt (2 db) és a Szalkai-házzal (és kávézó) szemben (1 db), a múzeum közelében, a gyalogos sétány indulásánál. Kerti bútorzat elhelyezése a Kossuth utca más pontjain. A Kossuth utcán 20 db kerékpártárolót, 1 db információs- /hirdetőtáblát és 10 db hulladékgyűjtő kihelyezése. Az utca nyugati oldalán található 3 db kék nyomós kút terv szerint esztétikusabb megjelenésű ivókúttá alakul. A rehabilitáció során a Kossuth utca térvilágítása is teljes egészében megújul: a vegyes forgalmú út és az „organikus” gyalogos sétány találkozási sávjában 22 db kandeláber elhelyezése szükséges. „A Fény utcája” fejlesztés egyik hangsúlyos eleme a promenád központjában kialakított attraktív fény-játék oszlopok sora. A közbeszerzés tárgya a 10 db fényoszlopból álló látványelem aléptípusainak létesítése.

BONTÁS

A Kossuth utca tervezéssel érintett területe mintegy 350 méternyi hosszúságban és kb. 21-40 méternyi keresztmetszetében burkolatában szinte teljes egészében megújul. A burkolatokat el kell bontani és konténerekben lerakóhelyre szállítani.

NÖVÉNYALKALMAZÁS

Fakivágás: 17 db, átültetés: 3 db, ültetés: 22 db, cserjésítés elsősorban az utca keleti oldalán, és a „Mécsest tartó kisfiú” szobra körüli parkban.

A dokumentációban megadott konkrét típusok a beszerzés tárgyának műszaki paramétereinek meghatározhatóságát szolgálják, Ajánlattevő jogosult igazoltan műszakilag egyenértékű megoldások alkalmazására. Egyenértékű típus megajánlása esetén az egyenértékűséget az ajánlattevő ajánlatában megfelelő módon, bármely megfelelő eszközzel köteles bizonyítani, hogy a szabványnak megfelelő termék, szolgáltatás vagy építési beruházás megfelel az ajánlatkérő által

meghatározott teljesítmény, illetve funkcionális követelményeknek. Az egyenértékűség megállapítása vonatkozásában az Ajánlattevőt vita esetén bizonyítási kötelezettség terheli. Az ajánlatkérő egyenértékű teljesítésnek tekinti azon megoldásokat, amelyek a tervdokumentációban rögzített funkciókat biztosítják, és működésük során azonos biztonságot nyújtanak és azonos hatásfokkal működnek. Az alkalmazott megoldásoknak a hatályos jogszabályoknak meg kell felelniük.

A kivitelezési munkával kapcsolatos részletes információt, a feladatok részletes meghatározását, a műszaki, és anyagminőséggel szemben támasztott követelményeket, a kivitelezés teljes mennyiségét a közbeszerzési dokumentum részét képező tervdokumentáció, műszaki leírás, építési engedély, árazatlan költségvetések és a Megrendelői követelmények tartalmazzák.”

4. A felhívás II.2.12) pontjában az ajánlatkérő közölte, hogy a jelen beruházást részben a TOP-1.2.1-15-SB1-2016-00013. pályázati konstrukció, részben saját forrás terhére kívánja megvalósítani.

5. Az ajánlattételi határidőre a Bereg Konstruktor Kft. nyújtott be ajánlatot 275.589.828.-Ft vállalkezési díjjal. Az ajánlatkérő a bontási jegyzőkönyvben azt a tájékoztatást adta, hogy a rendelkezésére álló anyagi fedezet összege 275.590.551.-Ft.

6. Az ajánlatkérő 2019. április 5-én küldte meg a Bereg Konstruktor Kft. részére az ajánlata elbírálásáról szóló összegezt, amelynek V. szakasza szerint az eljárást eredményesnek nyilvánította.

Az összegezt V.2.6) pontja szerint a nyertes ajánlatot tevő a Bereg Konstruktor Kft. lett.

7. A közbeszerzési eljárás eredményeképpen az ajánlatkérő és a Bereg Konstruktor Kft. 2019. április 23-én kötöttek vállalkezési szerződést.

A hivatalbóli kezdeményezés

8. A hivatalbóli kezdeményező hivatalbóli kezdeményezése 2024. szeptember 13-án érkezett meg a Döntőbizottsághoz. A hivatalbóli kezdeményező a Kbt. 152. § (1) bekezdése a) pontja alapján kezdeményezte a Döntőbizottság eljárásának hivatalból történő megindítását.

9. A hivatalbóli kezdeményező kérte az ajánlatkérővel szemben a Kbt. 2. § (1) bekezdése és a Kbt. 36. § (2) bekezdése megsértésének a megállapítását, mert nem élt jelzéssel a Gazdasági Versenyhivatal felé, pedig alapos okkal feltételezhető a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 11. §-a vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti rendelkezések megsértése, továbbá e jelzés elmulasztásával nem biztosította a verseny tisztaságát.

10. A hivatalbóli kezdeményező előadta, hogy a közbeszerzési eljárás irataiból megállapítható, hogy annak becsült értéke 275.590.551.-Ft, a nyertes ajánlat összege pedig 275.589.828.-Ft, amely annál csak 723.-Ft-tal kevesebb, azzal csaknem 100%-ban megegyezik. A 2019. április 3-ai bírálati jegyzőkönyv szerint a bíráló bizottság nem tett javaslatot arra, hogy az ajánlatkérő vizsgálja meg e szembetűnő hasonlóságot.

11. A hivatalbóli kezdeményező hivatkozott a Kúria Kvf.II.37.672/2015/28. számú ítéletére.

12. A hivatalbóli kezdeményező kérte a kérelmezettel és az ajánlatkérővel szemben jogsértés megállapítását, valamint bírság kiszabását.

13. A hivatalbóli kezdeményező kijelentette, hogy a jogsértés megtörténtének időpontja 2019. május 9-e, az eljárás eredményéről szóló tájékoztató közzétételének, azaz az eljárás lezárulásának napja.

Az ajánlatkérő észrevétele

14. Az ajánlatkérő eljárásjogi kifogást terjesztett elő, mert a véleménye szerint a hivatalbóli kezdeményezés elkésett. A hivatalbóli kezdeményező a hivatalbóli kezdeményezést az 5 éves határidőn túl nyújtotta be 2024. szeptember 12-én, mert az 5 év 4 hónap és 3 napos időtartamot jelent.

15. Az ajánlatkérő az érdemi észrevételében kérte az alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítását.

16. Az ajánlatkérő kifejtette, hogy a honlapján elérhető a 2019. évi közbeszerzési terve. Az ajánlatkérő a közbeszerzési tervet a 9/2019. (I.31.) KT határozatával fogadta el, amelyet az elfogadását, 2019. január 31-ét követően a honlapjára feltöltött, ezért bárki számára elérhetővé vált. A közbeszerzési tervben a jogorvoslat tárgyává tett eljárás is szerepel, megjelölve annak becsült értékét is. Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást 2019. március 22-én indította meg, vagyis azt követően, hogy az adott évre vonatkozó közbeszerzési tervet nyilvános, bárki számára hozzáférhető információként a honlapjára feltöltötte volna. Ebből fakadóan a Kbt. 36. § (2) bekezdésében rögzített „alapos okkal feltételezi” fordulat már csak a fentebb rögzített nyilvános információk alapján sem merülhetett fel az ajánlatkérőben.

17. Az ajánlatkérő előadta, hogy az eljárás előkészítése során a becsült érték összegét az ajánlatkérőtől független, megfelelő jogosultsággal rendelkező tervező határozta meg az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet rendelkezéseinek megfelelően. Az ajánlatkérő a becsült érték ismeretében határozta meg a rendelkezésre álló fedezet mértékét, amely a kérdéses eljárás vonatkozásában azonos volt a tervező által meghatározott becsült értékkel. A közbeszerzési eljárás lefolytatása során minden esetben megtörténik az összeférhetetlenségi szabályok betartásának vizsgálata, amely az érintett eljárásban is lezajlott. Vizsgálat tárgya minden esetben, így a szóban forgó közbeszerzési eljárások esetén is, hogy a Kbt.-ben rögzített alapelvek, többek között a verseny tisztasága, az esélyegyenlőség, jóhiszeműség alapelvei teljesültek-e. Maga a hivatalbóli kezdeményező is elismeri, hogy „a becsült érték meghatározásának alapját képező tervezői költségbeclést a 2V ÉPÍTÉSZ Kft. készítette, tehát nem köthető a nyertes ajánlattevőhöz.”

18. Az ajánlatkérő megítélése szerint nem merülhetett fel, hogy bizonyítéka lehessen arról, hogy a versenyt megakadályozó, korlátozó vagy azt torzító, avagy az ilyen hatást kifejtő, illetve kifejtetni képes ajánlattevői magatartás valósult meg. Továbbá önmagában az a tény, hogy egy ajánlati ár közelíti a becsült értéket, nem jogszabálysértő. Az eljárás során semmi olyan jel nem mutatkozott, amely azt támasztotta volna alá, hogy az ajánlattevő megismerte a rendelkezésre álló fedezet mértékét. Ellenben ugyanúgy lehetséges, hogy a Kbt. 28. § (1) bekezdésének megfelelően az ajánlatkérő megfelelő alaposítással készítette elő a közbeszerzési eljárását, a becsült értéket pedig a piaci viszonyoknak legmegfelelőbben, leginkább azt megközelítően határozta meg. Ha ajánlatkérő nem tudja megállapítani a Kbt.-ben rögzített valamely rendelkezés tételes megsértését vagy nem kerül a birtokába olyan adat, amely alapján okkal feltételezhető lenne valamilyen jogszabályi rendelkezés megsértése, nincs oka rá, hogy jogszabálysértésre gyanakodjon. Az ajánlati ár és a becsült érték közötti eltérés mértéke nem olyan körülmény, amely önmagában megalapozná az ellenőrző hatóságok bevonásának szükségességét. Egy támogatásból megvalósuló beruházás esetén több nyilvános, bárki számára ingyenesen hozzáférhető információ elérhető, tekintettel arra, hogy mind a támogató, mind a kedvezményezett köteles az egyes

pályázati konstrukciók és a nyertes pályázatok adatait nyilvánosságra hozni. A nyilvános adatokból, minden esetben meghatározható az egyes beruházási elemekre rendelkezésre álló összeg.

A jogorvoslat tárgyává tett eljárás a Kbt. 115. §-a szerint közbeszerzési eljárás volt, ezért a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerinti alapelvi sérelem az eljárásfajta jellegéből adódóan nem állhatott fenn, hiszen a Kbt. az ajánlatkérőnek lehetővé teszi, hogy a közvetlen felhívással maga döntsön az eljárásban részt vevő ajánlattevők személyéről.

19. Az ajánlatkérő az alábbiakban ismertette, hogy a közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódó beruházás a TOP-1.2.1-15-SB1-2016-00013. azonosítószámú pályázatból valósult meg.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

20. A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő 2019. március 22-én indította meg a közbeszerzési eljárását, ezért a Kbt. és az egyéb vonatkozó jogszabályok ezen időszakban hatályos anyagi jogi szabályai alapján vizsgálta a hivatalbóli kezdeményezést. A hivatalbóli kezdeményező 2024. szeptember 13-án nyújtotta be a Döntőbizottsághoz a hivatalbóli kezdeményezését, ezért a Döntőbizottság az e napon hatályos eljárásjogi rendelkezések alapján járt el.

21. A Döntőbizottság – tekintettel az ajánlatkérő elkésztési kifogására – elsődlegesen megvizsgálta, hogy a hivatalbóli kezdeményezés elbírálásának van-e eljárásjogi akadálya.

22. A Döntőbizottság döntését az alábbi jogszabályi rendelkezésekre alapította.

23. A Kbt. 152. § (1) bekezdés a) pontja szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból indított eljárását a következő szervezetek vagy személyek kezdeményezhetik, ha a feladatkörük ellátása során a közbeszerzésekről szóló törvénybe, illetve a közbeszerzésekről szóló törvény felhatalmazása alapján alkotott rendeletbe ütköző magatartás vagy mulasztás jut tudomásukra:

a) a Közbeszerzési Hatóság elnöke;

24. A Kbt. 152. § (2) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását az (1) bekezdés szerinti szervezet vagy személy

a) legkésőbb a jogsértés megtörténtétől számított három éven belül,

b) közbeszerzési eljárás mellőzésével történt beszerzés esetén az a) ponttól eltérően a szerződés megkötésének időpontjától, vagy ha ez nem állapítható meg, akkor a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történt megkezdésétől számított legfeljebb öt éven belül, vagy

c) támogatásból megvalósuló beszerzés esetén az a) és b) ponttól eltérően az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül, de legalább a jogsértés megtörténtétől számított öt éven belül kezdeményezheti.

25. Az ajánlatkérő álláspontja szerint a kezdeményezés azért késett el, mert a kezdeményezés – a Kbt. 152. § (2) bekezdés c) pontja szerinti – a jogorvoslat kezdeményezésére nyitva álló objektív határidő (a jogsértés megtörténtétől számított 5 év) után került előterjesztésre. A kezdeményezés maga rögzítette a jogsértés időpontját, ami 2019. május 9-e. A kezdeményezést 2024. szeptember 12-én nyújtották be, amely 5 év 4 hónap és 3 napos időtartamot jelent, azaz a kezdeményezés az 5 éves határidőn túl került benyújtásra.

26. A Döntőbizottság rámutat, hogy az ajánlatkérő által hivatkozott szabályozás szerint a kezdeményezés benyújtására – a támogatásból megvalósuló beszerzés esetén – az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség

időtartamán belül, de legalább a jogsértés megtörténtétől számított 5 éven belül van lehetőség. A kezdeményezést ezért a jogsértéstől számított 5 éven túl is elő lehetett terjeszteni, mert a tárgyi közbeszerzési eljárás forrása a TOP-1.2.1-15-SB1-2016-00013. számú támogatási projekt, és ezért a kezdeményező az iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül nyújtotta be a kezdeményezést. A kezdeményezés ezért nem késett el, így érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya nincs.

27. A Döntőbizottságnak abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az ajánlatkérőnek kellett-e alkalmaznia a Kbt. 36. § (2) bekezdését, figyelemmel a Kbt. 2. § (1) bekezdésében foglalt alapelvi rendelkezésre is.

28. A Döntőbizottság döntését az alábbi jogszabályokra alapozta:

29. A Kbt. 2. § (1) bekezdése szerint a közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát.

30. A Kbt. 36. § (2) bekezdése szerint amennyiben az ajánlatkérő az adott közbeszerzési eljárás során a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti rendelkezések nyilvánvaló megsértését észleli vagy azt alapos okkal feltételezi, köteles azt – a Tpv. bejelentésre vagy panaszra vonatkozó szabályai szerint – jelezni a Gazdasági Versenyhivatalnak.

31. A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 11. §-a szerint

„(1) Tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások egyesülési jog alapján létrejött szervezetének, köztestületének, egyesülésének és más hasonló szervezetének (a továbbiakban együtt: vállalkozások társulása) a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre.

(2) Ez a tilalom vonatkozik különösen:

a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására;

b) az előállítás, a forgalmazás, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozására vagy ellenőrzés alatt tartására;

c) a beszerzési források felosztására, illetve a közülük való választás lehetőségének korlátozására, valamint az üzletfelek meghatározott körének valamely áru beszerzéséből történő kizárására;

d) a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására;

e)

f) a piacra lépés akadályozására;

g) arra az esetre, ha azonos értékű vagy jellegű ügyletek tekintetében az üzletfeleket megkülönböztetik, ideértve olyan árak, fizetési határidők, megkülönböztető eladási vagy vételi feltételek vagy módszerek alkalmazását, amelyek egyes üzletfeleknek hátrányt okoznak a versenyben;

h) a szerződéskötés olyan kötelezettségek vállalásától történő függővé tételére, amelyek természetüknél fogva, illetve a szokásos szerződési gyakorlatra figyelemmel nem tartoznak a szerződés tárgyához.

(3) Azokat a jogkövetkezményeket, amelyeket e törvény az (1) bekezdésben meghatározott tilalom megszegéséhez fűz, együttesen kell alkalmazni a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben (a továbbiakban: Ptk.) a jogszabályba ütköző szerződésre előírt jogkövetkezményekkel.”

32. AZ EURÓPAI UNIÓRÓL SZÓLÓ SZERZŐDÉS ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ MŰKÖDÉSÉRŐL SZÓLÓ SZERZŐDÉS (2010/C 83/01 - EUMSZ) 101. cikk (az EK Sz. korábbi 81. cikke) szerint:

„(1) A belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:

- a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése;
- b) a termelés, az értékesítés, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozása vagy ellenőrzése;
- c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása;
- d) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;
- e) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

(2) Az e cikk alapján tiltott megállapodás vagy döntés semmis.

(3) Az (1) bekezdés rendelkezéseinek alkalmazásától azonban el lehet tekinteni az olyan esetekben, amikor

- vállalkozások közötti megállapodás vagy megállapodások csoportja;
- vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy döntések csoportja;
- összehangolt magatartás vagy összehangolt magatartások csoportja

hozzájárul az árak termelésének vagy forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához, ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből anélkül, hogy:

- a) az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek;
- b) lehetővé tenné ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses áruk jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.”

33. A Döntőbizottság megállapította, hogy a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerint a közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát. A Kbt. szigorú követelményeket támaszt az ajánlatkérőkkel szemben a verseny tisztaságának biztosítására vonatkozó alapvető kötelezettségükhöz kapcsolódóan, egyben eszközöket is ad az ajánlatkérők kezébe annak érdekében, hogy hatékonyan fel tudjanak lépni a verseny tisztaságát megsértő ajánlattevőkkel, részvételre jelentkezőkkel szemben. Az alapvető követelménynek a részvételi feltételek olyan kialakítása felel meg, amely ösztönzi a versenyző ajánlattevők részvételét a közbeszerzési eljárásban. Az ajánlatkérő köteles jelezni a Gazdasági Versenyhivatal felé, ha az eljárás során versenykorlátozó megállapodást észlel vagy gyanít. Az ajánlatkérőknek a közbeszerzési eljárás során észlelt vagy alapos okkal feltételezett jogsértő magatartás értékelésével összefüggésben a Kbt. szabályaihoz igazodóan kell a vizsgálatot elvégezniük és a szükséges intézkedéseket megtenniük, döntéseket meghozniuk. Relevanciája lehet továbbá annak is, hogy az ajánlatok és mellékletei benyújtásával már előálltak-e azok a bizonyítékok, amelyekből a Kbt. 36. § (2) bekezdés első vagy második fordulata, közvetve a Tpv. 11. §-a szerinti törvényi tényállás megvalósulásának lehetőségére lehet következtetni, vagy annak hiányában az ajánlatkérő jogszerűen továbbfolytatott eljárása és az általa alkalmazott eszközök eredményeként álltak elő olyan bizonyítékok, amelyek a Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti versenyjogsértést vagy annak alapos feltételezését teszik lehetővé, hiszen nemcsak a versenyjogsértők, hanem az ajánlatkérő ezzel összefüggő közbeszerzési jogi eljárási cselekményei is számon kérhetők.

Az ajánlatkérő Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti értesítési kötelezettsége az első fordulat esetében egyértelmű bizonyítottság, megállapíthatóság esetén áll fenn. A második fordulat szerinti alapos gyanú fennállásához azonban az elégséges, hogy az ajánlatkérő a rendelkezésre álló információkra tekintettel, alappal gondolhasson arra, hogy az adott konkrét esetben megvalósulhatott jogsértés.

34. A Döntőbizottság megvizsgálta a közbeszerzési eljárásban, a kezdeményező előzetes eljárásában, és a jogorvoslati eljárásban rendelkezésére álló dokumentumokat és információkat, amelyek alapján az alábbi megállapításokat tette.

35. A Döntőbizottság megállapította, hogy a Bereg Konstruktor Kft. nyertes ajánlattevő ajánlata 275.589.828.-Ft volt, a becsült érték és az anyagi fedezet összege pedig 275.590.551.-Ft volt. Ezért az ajánlati ár 723.-Ft-tal tért el a közbeszerzési eljárás becsült értékének és az anyagi fedezetnek az összegétől, azaz 99,9%-ban egyeztek az összegek.

36. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a Kbt. 36. § (2) bekezdésének alkalmazása alapvetően két esetkörre szorítkozik: egyrészt amikor az ajánlatkérőnek egyértelmű bizonyítéka van a versenyt megakadályozó, korlátozó vagy azt torzító, avagy az ilyen hatást kifejtő, illetve kifejtési képes ajánlattevői magatartásra, másrészt amikor ugyan ilyen konkrét bizonyítéka nincs, de alapos okkal felmerül ennek gyanúja. A törvény ezért már abban az esetben is megkívánja az illetékes hatóság megkeresését, értesítését, amikor az ajánlatkérő csak feltételezheti a versenyjogi szabályok esetleges sérelmét, még ha azt konkrétan alátámasztó bizonyítékokkal nem is rendelkezik. A törvény ugyanis nem várja el az ajánlatkérőtől a versenyjogi helyzet kivizsgálását, ellenben azt igen, hogy ennek érdekében a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervet (Gazdasági Versenyhivatal) megkeresse. Ez pedig adott esetben azt is jelentheti, hogy – bár alapos okkal volt feltételezhető az ajánlatkérő részéről a versenyjogi szabályok sérelme az adott közbeszerzési eljárásban – mégsem kerül sor végül ilyen megállapításra a versenyhatóság részéről. Mindezt azonban az ajánlatkérő nem mérlegelheti, törvényi kötelessége arra szorítkozik, hogy a versenyjogi vizsgálat lehetőségét megteremtse, azaz ne mulassza el a Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti megkeresést, ha annak megtétele indokolt.

37. Jelen ügyben a Döntőbizottság arra a megállapításra jutott, hogy a becsült érték összegével szinten teljesen megegyező összegű nyertes ajánlat ténye önmagában olyan körülményként lett volna értékelendő, amely felveti a versenyt megakadályozó, korlátozó vagy azt torzító magatartás lehetőségét, különös tekintettel a Kbt. 2. § (1) bekezdésében foglalt alapvető elvárás tükrében. Az ajánlatkérő a becsült értékkel lényegében egyező ajánlati ár kapcsán megállapításokat nem tett, bírálata során nem vizsgálta annak kérdését, hogy az egyezés miatt alkalmaznia kell-e esetlegesen a Kbt. 36. § (2) bekezdését, figyelemmel a Kbt. 2. § (1) bekezdésben foglalt alapvető elvárás védelme érdekében is.

38. A Döntőbizottság nem tekintette a Kbt. 36. § (2) bekezdés szerinti kötelezettség teljesítése szempontjából mérvadónak azt az ajánlatkérői védekezést, hogy álláspontja szerint nem volt gyanús (és különben sem ütközik jogszabályba, hogy) a nyertes ajánlattevő ajánlata és a becsült érték közötti minimális volt az eltérés. Ahogy nem bírt relevanciával az a körülmény sem, hogy az ajánlattevő tisztában lehetett-e a fedezet mértékével, tekintettel arra, hogy a támogatás összege megismerhető volt nyilvános internetes oldalakon, így abból a becsült értékre a lehetséges ajánlattevők következtetni tudhattak. A Döntőbizottság nem tudta elfogadni azt az érvelést sem, hogy a 2019. évi közbeszerzési terve tartalmazta a tárgy szerinti közbeszerzési eljárás becsült értékét, és ezért azt a Bereg Konstruktor Kft. megismerhette, mert a Kbt. 42. § (3) bekezdésének első mondata alapján a közbeszerzési terv nem vonja maga után az abban megadott közbeszerzésre vonatkozó eljárás lefolytatásának kötelezettségét. Az ajánlatkérő olyan körülményeket vetett fel, amelyek vizsgálatára végső soron akkor kerülhetett volna sor, és pedig

az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező (versenyhivatali) hatóság eljárásában, ha az ajánlatkérő eleget tesz a Kbt. 36. § (2) bekezdésének.

39. A Döntőbizottság a fentiekre tekintettel a kezdeményezésben foglaltak alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 2. § (1) bekezdésére figyelemmel, megsértette a Kbt. 36. § (2) bekezdését.

40. A Döntőbizottság mindezekre figyelemmel a jogorvoslati kezdeményezés körében a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja szerint megállapította a jogsértés megtörténtét, és a Kbt. 165. § (3) bekezdése d) pontja és a (4) bekezdése alapján bírságot szabott ki.

41. A Kbt. 165. § (4) bekezdése szerint a (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 10%-a.

42. A Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

- a) a jogsértés súlyát,
- b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,
- c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,
- d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,
- e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,
- f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat figyelembe veszi. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

43. A Döntőbizottság a bírság kiszabását indokoltnak tartotta, mivel a közbeszerzési eljárásban biztosítani kell az ajánlatok minél szélesebb körű versenyét, amely elsősorban az ajánlatkérő felelősségi köre. Ezt a kötelezettségét sértette meg az ajánlatkérő eljárásával, amely – az előírás törvényi céljára figyelemmel – súlyos jogsértésnek tekinthető.

A Döntőbizottság a bírság mértékének megállapítása során ugyanakkor figyelembe vette a közbeszerzés tárgyát és relatív alacsony értékét.

A Döntőbizottság enyhítőleg figyelembe vette a jogsértés megtörténte óta eltelt hosszabb időt is. Figyelembe vette a Döntőbizottság, hogy a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre – közvetlen – hatása nem volt, de azt is, hogy a jogsértés már nem reparálható. Azonban méltányolta a dokumentálási kötelezettség utólagos teljesítését.

A Döntőbizottság a jogsértés kapcsán szándékosságra, valamint ismételt jogsértésre utaló körülményeket kifejezetten nem tárt fel.

A közbeszerzés forrása támogatás, ezért figyelembe vehető volt, hogy a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat.

A Döntőbizottság az eset összes körülményét számításba véve, a fenti szempontok kifejezett mérlegelését követően a rendelkező részben meghatározott mértékű bírságot szabta ki az ajánlatkérővel szemben.

44. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 125. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az eljárási költségek viseléséről.

45. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.

46. Jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdése és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (Dáptv.) 19. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2024. november 26.

Dr. Jánosi Bálint sk.
a tanács elnöke
közbeszerzési biztos

Simon Szabolcs sk.
közbeszerzési biztos

Dr. Hodnik Ákos sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelélül:

Tóth Zoltánné
titkárságvezető

Kapják (kizárólag elektronikus úton):

1. Dr. Demendi Ágnes állami közbeszerzési szaktanácsadó
2. Dr. Kádár Attila Ügyvédi Iroda, Dr. Kádár Attila
3. Nemzeti Fejlesztési Központ
4. Közbeszerzési Hatóság Titkársága